

Na etykiecie trzeba umieścić najważniejsze informacje o miodzie i producencie

Kapryśna wiosenna pogoda, która jeszcze w pierwszej dekadzie maja miała w wielu miejscach niemal zimowy przebieg, zniszczyła na dużych obszarach wczesne pożytki pszczoły oraz znacząco opóźniła pierwsze tegoroczne miodobrania. To, że pszczoły nie przyniosły wcale lub przyniosły niewiele nektaru z drzew owocowych i mniszka lekarskiego sprawiło, że rzadko, który pszczelarz zebrał w tym roku typowy wielokwiat wiosenny. Duża część pszczelarzy nie uzyskała nawet czystego miodu rzepakowego. Najczęściej pozyskiwano w tym roku miód nektarowy wielokwiatowy z przewagą rzepakowego. U wielu pszczelarzy był to nawet miód z dodatkiem spadzi liściastej, która pojawiła się w drugiej połowie maja, przy dość ciepłej i wilgotnej już wtedy pogodzie. W tej sytuacji niejedynemu pszczelarzowi zastanawia się – co ma napisać na etykietach? – aby podane informacje dotyczące rodzaju i odmiany miodu prawidłowo informowały konsumenta o tym co jest w słoiku.

Przed udzieleniem odpowiedzi na to pytanie, należy przypomnieć obowiązujące także w Polsce Rozporządzenia UE w sprawie znakowania produktów spożywczych, w tym miodu. W tych przepisach Bruksela określiła informacje, które producent żywności jest zobowiązany przekazać konsumentom o swoim produkcie skierowanym na rynek. **Producent miodu musi podać na etykiecie, naklejanej na słoik, pełną nazwę produktu, wagę netto, datę trwałości lub przydatności do spożycia, zalecenia dotyczące przechowywania lub użycia. Na etykiecie musi być obowiązkowo wpisane imię i nazwisko pszczelarza oraz jego adres.** Można też podać numer weterynaryjny pasieki oraz datę rozlewu miodu. Należy podawać; termin przydatności do spożycia (najlepiej spożyć do.. lub należy spożyć do..). Jeżeli jest to istotne, można podać warunki przechowywania. **Informacje muszą być wypisane na etykiecie odpowiednio dużą czcionką, aby konsument mógł je łatwo odczytać i odszukać na półce sklepowej czy straganie miód, którego poszukuje.**

Wielkość czcionki

Minimalna wysokość czcionki, jaką mają być podawane na etykiecie dane o produkcie, powinna wynosić co najmniej 1,2 mm, a na polu etykiety mniejszym niż 80 cm² – co najmniej 0,9 mm. Informacja o wadze netto miodu w słoiku powinna mieć czcionkę wielkości 3 mm przy opakowaniu zawierającym 200 gram, 4 mm – do 1000 gram i 5 mm – powyżej 1000 gram. Ważne jest aby informacje istotne dla konsumenta nie były na etykiecie ukryte w przemyślany sposób lub zasłonięte albo przemieszane z innymi nadrukami czy ilustracjami, którymi pszczelarz chce zachęcać klientów do zakupu miodu z jego pasieki.

Za nieprawidłowe oznakowanie miodu lub umieszczanie na etykiecie informacji, które wprowadzają konsumenta w błąd, grożą pszczelarzowi kary przewidziane w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Jeżeli producent wprowadzi do obrotu produkt zafałszowany, np. miód, którego skład lub pochodzenie jest inne od podanego na etykiecie, inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych może wymierzyć sprawcy takiego fałszerstwa karę pieniężną w wyso-

kości do 10% przychodu za ostatni rok obrachunkowy, ale nie niższą niż 1000 zł.

W Polsce pozyskuje się trzy rodzaje miodów: **miody nektarowe, miody spadziowe i miody nektarowo-spadziowe.** Dlatego etykieta, na słoiku z pierwszym miodem pozyskanym tej wiosny, powinna informować konsumenta, że jest to miód nektarowo-spadziowy wiosenny (można dodać z przewagą rzepakowego).

W wielu miejscach majowe przymrozki zniszczyły pąki kwiatowe na akacjach. Ale były w kraju miejsca i regiony, w których akacje w pierwszej dekadzie czerwca dobrze nektarowały. Tam pszczelarze zebraли, w czasie drugiego w tym roku miodobrania, czysty odmianowo miód akacjowy. Etykiety naklejane na słoiki z takim miodem powinny informować, że jest to „Miód nektarowy akacjowy”. Na słoiki z czystym miodem lipowym, który w północnej Polsce zbierany będzie dopiero w lipcu, trzeba naklejać etykiety informujące, że pszczelarz rozlał do tych słoików „Miód nektarowy lipowy”. Na etykietach umieszczanych na słoikach z miodem ze spadzi, pszczelarze powinni używać nazw: – „Miód spadziowy ze spadzi jodłowej”, „Miód spadziowy ze spadzi liściastej”. Z kolei do podawanej na etykiecie nazwy – „Miód nektarowo-spadziowy” pszczelarz może dodać słowo – leśny, aby zachęcać konsumentów do kupowania jego produktu pochodzącego z ekologicznego pożytku. Wtedy pełna nazwa umieszczona na etykiecie będzie informowała kupującego, że w słoiku jest – Miód nektarowo-spadziowy leśny.

Ostatnio u pszczelarzy pojawiła się wątpliwość – czy na etykietach trzeba wpisywać informacje o wartości odżywczej miodu. O wyjaśnienie tej sprawy Zarząd Polskiego Związku Pszczelarskiego zwrócił się do Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Warszawie. Do GIJHAR-S przesłane zostało 9 maja 2017 r. pytanie tej treści: **proszę o udzielenie informacji – Czy producenci produktów pszczelich nieprzetworzonych mają obowiązek umieszczania na etykietach miodów informacji o wartościach spożywczych?** Pytanie uzupełnione było stwierdzenie – **W naszej ocenie takiego obowiązku nie ma. Ponadto prezydent PZP spytał – proszę o wskazanie, czy podmiotem odpowiedzialnym, w przypadku nieumieszczenia na słoiku z miodem właściwie opisanej etykiety, będzie producent czy też sprzedawca detaliczny produktu?**

W odpowiedzi na to pismo Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych Andrzej Romaniuk wyjaśnił, że – obowiązek zamieszczania w oznakowaniu żywności informacji o wartości odżywczej wynika z art.9 ust.1 lit.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1169/2011. Niniejszy przepis określa również, które środki spożywcze są zwolnione z wymogu przedstawiania obowiązkowej informacji. **Zgodnie z pkt 1 Załącznika V do tego Rozporządzenia, przedmiotowe zwolnienie z podawania wartości odżywczej dotyczy produktów nieprzetworzonych, które zawierają pojedynczy składnik lub pojedynczą kategorię składników.**

Miód pszczeli jest produktem nieprzetworzonym, jednoskładnikowym. W związku z tym zamieszczenie informacji o wartości odżywczej w przypadku miodu nie jest obowiązkowe.

NA ETYKIECIE TRZEBA UMIEŚCIĆ NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE O MIODZIE I PRODUCENCIE

Dokończenie ze str. 11

Główny Inspektor dodatkowo wyjaśnił, że – **brak obowiązku podawania informacji o wartości odżywczej dotyczy wyłącznie miodu w czystej postaci. Środki spożywcze zawierające w swoim składzie miód oraz inne składniki z produktami pszczelimi (np. miód z orzechami, miód z owocami, miód z ziołami, miód z pyłkiem) nie podlegają temu zwolnieniu.**

GIJHAR-S poinformował w piśmie przysłanym do prezydenta PZP, że – **zakres odpowiedzialności za informacje na temat żywności został wskazany w art. 8 wspomnianego wyżej Rozporządzenia. Zgodnie z ust. 1 art. 8, podmiotem działającym na rynku spożywczym, który odpowiada za informacje na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy, a jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej, odpowiedzialność spoczywa na importerze sprowadzającym dany środek na rynek UE.**

Ponadto, podmioty działające na rynku spożywczym, które nie mają wpływu na informacje na temat żywności, nie mogą dostarczać żywności, o której wiedzą lub w stosunku do której mają podejrzenie (w oparciu o informacje posiadane w ramach działalności zawodowej), że jest niezgodna z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

Kwestię odpowiedzialności za żywność wprowadzaną na rynek regulują również przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002. W myśl art. 17 ust. 1 tego Rozporządzenia, podmioty działające na rynku spożywczym i na rynku pasz zapewniają na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji (w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą) zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego, właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Żaden z podmiotów, który działa na rynku spożywczym, a więc i pszczelarz nie jest zwolniony z odpowiedzialności za jakość produktów spożywczych wprowadzanych na rynek.

Oto etykiety na słoiki z miodem, które oferuje biuro Polskiego Związku Pszczelarskiego.